

Rafael Daniel Berti, Winton's children in Scotland. Bachelor thesis. Prague, Charles University, Faculty of Humanities 2024, 36 pp.

posudek vedoucího práce

Bakalářská práce Rafaela D. Bertiho napsaná v angličtině se zaměřuje na profesní kariéru vybraného okruhu dětských židovských uprchlíků ve Velké Británii. Předmětem autorova zájmu nejsou kindertransporty jako takové, ale problém dosud podstatně méně zkoumaný, kterým je sociální kapitál relativně malé skupiny dětí poslaných Nicholasem Wintonem do Skotska. Téma vzešlé z mého kurzu Emigrace a exil si Berti vybral sám a po několika úvodních konzultacích ho také zcela samostatně zpracoval. Narazil přitom na problém velmi starých pamětníků, s nimiž již nebylo možné provést strukturovaný rozhovor metodou orální historie, a proto se rozhodl pro prosopografický výzkum v kombinaci s komparativní metodou. Výběr vzorku dětí jak z Československa, tak z německojazyčných zemí vychází ze seznamu publikovaného Asociací židovských uprchlíků (Association of Jewish Refugees). Nešlo o jednu homogenní skupinu. To, co je spojovalo, byl jejich židovský původ a transport do Británie.

Autor zkoumá sociální status a velmi různorodou konfesní orientaci rodin, do kterých byly Wintonovy děti poslány. Pro své biografické rešerše měl však k dispozici jen torza dokladů (deníky, záznamy o majetku), neboť větší část z nich byla záměrně zničena. Autor kriticky nahlíží na klíčovou monografii Francese Wiliamse a oponuje jeho tezi o tom, že nebyl rozdíl v podmínkách mezi židovskými dětmi umístěnými v Anglii a ve Skotsku. Bylo by však třeba snést jasnější argumenty pro toto tvrzení. Všimá si rovněž toho, že většina židovských dětí vyrůstajících ve Skotsku dosáhla významných úspěchů ve své profesi, průkazné vysvětlení tohoto jevu lze však sotva podat. Podrobně rozebírá dramatické okolnosti dětských transportů z Československa a zkoumá vztah židovských uprchlíků k dalším ohroženým skupinám, zejména z rodin německých sociálních demokratů. Autor konstatuje, že židovská, česká i německá identita těchto dětí byla velmi slabá a že klíčová pro ně byla zastřešující identita britská. Vyvrací představu, že by tyto děti hrály jakoukoli roli při vytváření české krajanské komunity ve Skotsku.

Berti prokázal velmi dobrou orientaci ve zvoleném tématu, což se odráží zejména v obsáhlé první kapitole, v níž podal zasvěcený vhled do širších mezinárodních a někdy i méně známých souvislostí (viz konference v Évianu v roce 1938). Je třeba také ocenit využití bohaté odborné literatury, publikovaných archivních fondů organizací zaměřených na výzkum

holocaustu (European Holocaust Research Infrastructure, United States Holocaust Memorial Museum, Zentralausschuss der Deutschen Juden für Hilfe und Aufbau, Scottish Jewish Archives Centre), dobového tisku a v neposlední řadě i vysokou úroveň angličtiny.

Práce však má i své limity. Bertimu se nepodařilo dohledat a využít všechny biografické údaje, které jsou k dispozici. Stranou nechal například Fond československých uprchlíků (Czechoslovak Refugee Fund), dostupný online z webových stránek National Archives v Londýně. Pro jasnější orientaci v práci by bylo vhodné uvést do přílohy souhrn biografických dat k jednotlivým osobám, na nichž jsou autorovy teze postaveny. Malá přehlednost je rovněž způsobena dlouhými odstavci a hustým řádkováním. Nestandardní je vložení hodnocení literatury do kapitoly v textu místo toho, aby bylo uvedeno samostatně v úvodu práce.

Přes zmíněné výhrady je třeba konstatovat, že jde o nadstandardní bakalářskou práci, v níž Berti prokázal schopnost přemýšlet a argumentovat. Práce přináší nové dílčí pohledy a korekce dosavadních názorů a má potenciál být po důkladné revizi a doplnění dat publikována v zahraničním časopisu. Z těchto důvodů doporučuji hodnotit práci známkou ***výborně***.

V Praze 5. září 2024

PhDr. Roman Zaoral